

وحدت

قرآن کریم به مسئله «اتحاد» از دیدگاه اجتماعی نگرینسته و بر اهمیت اتحاد میان جهانیان، ادیان، مسلمانان و نهاد خانواده تاکید کرده است و پیوند میان دل‌های مومنان را نوعی تصرف الهی می‌شمارد و برای ایجاد و حفظ چنین یگانگی، ارسال پیامبران به همراه شرایع را ضروری می‌داند.

فهرست مندرجات

- ۱ - معنای لغوی اتحاد
- ۲ - معنای اصطلاحی اتحاد
- ۳ - اتحاد حقیقی
- ۴ - اتحاد مجازی
- ۵ - واژه اتحاد در قرآن
- ۶ - جایگاه و اهمیت اتحاد در قرآن
- ۷ - موانع اتحاد در قرآن
- ۸ - آیات دال بر اتحاد
- ۹ - اتحاد در کلام امیرالمؤمنین
- ۱۰ - فهرست منابع
- ۱۱ - پانویس
- ۱۲ - منبع

معنای لغوی اتحاد

اتحاد به معنای یکتایی و یگانگی است [۱]

معنای اصطلاحی اتحاد

اتحاد می‌تواند به دو صورت حقیقی و مجازی تصور شود،

اتحاد حقیقی

به معنای تبدیل دو چیز به یک چیز است، اگر چه تحقق چنین اتحادی در خارج محال است.

اتحاد مجازی

تبدیل یک چیز به چیز دیگر است که خود بر دو نوع است: یکی آن‌که بر اثر ضمیمه شدن یک شیء به شیء دیگر، محصول سومی پدید می‌آید، نظیر آن‌که خاک با درآمیختن با آب به گل تبدیل شود و دیگر آن‌که چیزی بدون ممزوج شدن با چیز دیگر صورت جدیدی بپذیرد، مانند تبدیل شدن آب به بخار بر اثر حرارت [۲]

واژه اتحاد در قرآن

قرآن از اتحاد به صورت «نعمت بزرگ» سخنی به میان آورده و از مومنان خواسته است تا تلخی و خطر آفرین دوران **تفرقه** را از یاد نبرند و به یاد داشته باشند که چگونه خداوند میان آنان انس و الفت برقرار ساخت. «واذکروا نعمت الله علیکم اذ کنتم اعداءاً فآلف بین قلوبکم» [۳]

جایگاه و اهمیت اتحاد در قرآن

در این **آیه** دو بار از نعمت اتحاد یاد شده است، که جایگاه و اهمیت آن را نشان می‌دهد. اتحاد و همبستگی همه انسان‌ها چنان مطلوب و در برابر، اختلاف چنان نکوهیده است که قرآن در پنج آیه اعلام داشته: اگر مصلحت ایجاب می‌کرد، خداوند با ارادهٔ تکوینی خود، همه مردم را یکپارچه و یک امت قرار می‌داد. [۴] [۵]

[۶] [۷] [۸]

موانع اتحاد در قرآن

از آیه «ولو شاء الله لجمعهم على الهدى»^[۹] برمی‌آید که مقصود از «امت واحده» همان یک پارچگی در پذیرش دین الهی است و آیه «ولو شاء الله لجمعکم امة واحدة ولكن لیبولکم فی ما اتکم»^[۱۰] بیان می‌دارد: مصلحتی که مانع تحقق این ارادهٔ تکوینی الهی شده، ابتلاء و آزمایش مردم با برخورداری از اصل اختیار است.

آیات دال بر اتحاد

«واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا»^[۱۱] «كان الناس امة واحدة»^[۱۲] «ضربت عليهم الذلة اين ما ثقفوا الا بحبل من الله و حبل من الناس»^[۱۳]

اتحاد در کلام أميرالمؤمنين

حضرت **امير المؤمنين** (علیه‌السلام) در گفتاری بلند، سرنوشت امت‌های پیشین را گوشزد می‌کند که هنگام اتحاد و یک‌پارچگی، چگونه دارای عزت و شوکت بودند و بر جهانیان فرمان روایی داشتند؛ اما آنگاه که از هم پراکنده شدند، خواری و ذلت به آنان روی آورد و از هر سوی تاراج شدند.^[۱۴] ^[۱۵] **اميرالمؤمنين** (علیه‌السلام) اتحاد را عامل پیروزی می‌داند و می‌فرماید: و آنگاه که مردم حق رهبری را اداء کنند، و زمامدار حق مردم را بپردازد، حق در آن جامعه عزت یابد و راههای دین پدیدار و نشانه‌های **عدالت** برقرار و **سنت پیامبر** (صلی الله علیه وآله)^[۱۶] پایدار گردد پس روزگار اصلاح شود و مردم در تداوم حکومت امیدوار و دشمن در آرزوهایش مأیوس گردد^[۱۷]

فهرست منابع

- (۱) خلیل بن احمد فراهیدی، ترتیب العین، تصحیح موسسه نشر اسلامی انتشارات نشر اسلامی، سال چاپ ۱۴۱۴ هـ.ق، نوبت چاپ: اول، ص ۱۴۲.
- (۲) علامه حلی، باب حادی عشر، الجامع فی ترجمة النافع، مترجم: حاج میرزا محمدعلی حسین شهرستانی، ناشر: دفتر نشر معارف اسلامی، سال چاپ: ۱۳۷۶ پائیز، چاپخانه رستم خانی، ص ۱۱۶.
- (۳) نهج البلاغه.
- (۴) نصرت الله جمالی، عوامل سقوط حکومت‌ها در قرآن و نهج البلاغه - ناشر: نهاوندی، محل نشر: قم، سال چاپ ۱۳۷۸، ص ۱۴۳-۱۴۲.

پانویس

- ↑ خلیل بن احمد فراهیدی، ترتیب العین، ج ۱، ص ۱۴۲، تصحیح موسسه نشر اسلامی انتشارات نشر اسلامی، سال چاپ ۱۴۱۴ هـ.ق، نوبت چاپ: اول، ص ۱۴۲.
- ↑ علامه حلی، باب حادی عشر، الجامع فی ترجمة النافع، ص ۱۱۶، مترجم: حاج میرزا محمدعلی حسین شهرستانی، ناشر: دفتر نشر معارف اسلامی، سال چاپ: ۱۳۷۶ پائیز، چاپخانه رستم خانی، ص ۱۱۶.
- ↑ آل عمران/سوره ۳، آیه ۱۰۳.
- ↑ مائده/سوره ۵، آیه ۴۸.
- ↑ انعام/سوره ۶، آیه ۳۵.
- ↑ هود/سوره ۱۱، آیه ۱۱۸.
- ↑ نحل/سوره ۱۶، آیه ۹۳.
- ↑ شوری/سوره ۲۳، آیه ۸.
- ↑ انعام/سوره ۶، آیه ۳۵.
- ↑ مائده/سوره ۵، آیه ۴۸.
- ↑ آل عمران/سوره ۳، آیه ۱۰۳.
- ↑ بقره/سوره ۲، آیه ۲۱۳.
- ↑ آل عمران/سوره ۳، آیه ۱۱۳.
- ↑ نهج البلاغه، خطبه ۱۹۲.
- ↑ نصرت الله جمالی، عوامل سقوط حکومت‌ها در قرآن و نهج البلاغه - ناشر: نهاوندی، ج ۱، ص ۱۴۲-۱۴۳، محل نشر: قم، سال چاپ ۱۳۷۸، ص ۱۴۳-۱۴۲.
- ↑ عوامل سقوط حکومت‌ها در قرآن و نهج البلاغه - ناشر: نهاوندی، محل نشر: قم، سال چاپ ۱۳۷۸، ص ۱۴۳-۱۴۲.
- ↑ نهج البلاغه، خطبه ۲۱۶.

منبع

سایت پژوهه.